

Eesti Majandus

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri

7. köide Tallinnas, teisipäeval, 4. augustil 1925. Nr. 32 (126)

Sisu:

Toimetuse kommentaar

T-n.: Riigivaranduste arvestamisest

A. Nurmiste: Eesti linnade 1923. a. tulude ja kulude ülevaade

Emisjonid aprill—juuni 1925

Sise- ja väljamaa kroonika

Teated ettevõtete tegevusest

Isiklikud teated

Raha- ja kaubaturu ülevaated

Ilmub kord nädalas

Väljaandja: Eesti Majanduspoliitiline Selts, Tallinnas

EESTI MAJANDUS

Tööstuse, kaubanduse ja rahanduse ajakiri
ilmub Eesti Majanduspoliitilise Seltsi väljaandel
kord nädalas

Vastutav toimetaja N. KÖSTNER

Ainukene majandusline eri-ajakiri Eestis

Juhtkirjad paremate Eestiasjatundjate sulest
Laialdane majandusline informatsioon sise-
ja väljamaalt

Eesti konsulaar- ja kaubandusliste esitajate
aruanded

Igale ärimehel tarvilikud praktilised teated
kaubanduse, tööstuse ja rahanduse alalt

Ärisesse puutuvad juriidilised teated

Ajakiri ilmub kaubandus-tööstusmi-
nisteeriumi, Tallinna Börse-komitee,
Pankade Nõukogu ja Vabrikantide
ühisuse toetusel

Tellimise hind: aastas Emk. 1000. Väljamaale 2000.
pooles „ „ 500. „ 1000.

Toimetus: Pikk tän. 40, Tallinnas, tel. 29-39

Talitus: Lai tän. 38, Graafiline ühing „Kiri“, tel. 18-66

EESTI MAJANDUS

TÖÖSTUSE, KAUBANDUSE JA RAHANDUSE AJAKIRI

Tellimise hind: aastas Emk. 1000.— Väljamaale Emk. 2000.—
 poolesaastas „ 500.— „ „ 1000.—

Toimetuse: Pikk tän. 40, Tallinnas, tel. 29-39 Talitus: Lai tän. 38, Graafliline Ühing „Kiri“. Telef. 18-66

7. köide. Tallinnas, teisipäeval, 4. augustil 1925. Nr. 32 (126)

Sisu: Toimetuse kommentaar. T-n.: Riigivaranduste arvestamisest. A. Nurmiste: Eesti linnade 1923. a. tulude ja kulude ülevaade. Emisjonid aprill—juuni 1925. Sise- ja väljamaa kroonika. Teated ettevõtete tegevusest. Isiklikud teated. Raha- ja kaubaturu ülevaated.

Järgmine „Eesti Majanduse“ number ilmub eeloleva näitus-messi tõttu kaksiknumbrina laupäeval, 15. skp.

Toimetuse.

Tallinnas, 3. augustil 1925. a.

Poole aasta väliskaubandus. Eesti väliskaubandus esimesel poolaastal oli viimase kolme aasta jooksul (miljon markades):

	Sissevedu.	Väljavedu.	Sisseveo ülekaal.
1923. a.	4240	2688	1552
1924. „	4207	3138	1069
1925. „	4751	4151	600

Meie väliskaubanduse bilansi paranemine on sellest võrdlusest selgesti näha. See paranemine ei ole tulnud mitte sisseveo vähenemisest, mis viimasel aastal isegi enam kui ½ miljardi võrra suurem on kui eelmistel, vaid peaaesjalikult väljaveo kiirest kasvamisest. Selles mõttes tõendavad eeltoodud arvud mitte üksi meie väliskaubanduse, vaid ka rahvamajanduse soodsat edenemist produktsiooni tõusu sihis. „Eesti Majandus“ on just selles sihis kogu aja seisukorra paranemist otsinud ja on alati kahtlusega kõikide katsete peale vaatanud, mis selle peale välja lähevad, et tarvitust (s. t. sissevedu) ühel ehk teisel viisil vähendada ja sel moel väliskaubanduses tasakaalu saavutada. Tarvituse vähendamine vägivaldsete abinõudega toob enesega meie arvates paratamatalt kaasa ka produktsiooni vähenemise. Kuid ei tohi sellest järeldada, et seisukord kõigiti eeskujulik on ja et ühel ehk teisel juhtumisel põhjust ei ole teatavateks kartusteks.

Kui sisseveo andmeid üksikute rühmade kaupa käesoleva ja läinud aasta esimese

poole kohta kõrvutada, siis saame järgmise pildi (milj. mrk):

	Sissevedu 1925. a.	1924. a.	Kasvamine+ Kahanemine—
Tera- ja jahvat. vill	1035	1040	— 5
Toiduain.-karjasaad.	18	4	+ 14
Kala ja kalakaup	118	64	+ 54
Muud toidu- ja maitseain.	470	509	— 39
Nahk, nahkaup ja muud	116	81	+ 35
Seemned ja elustaim.	56	131	— 75
Puu ja puutööst. saad.	19	19	—
Paber, paberikaup ja trükit.	98	53	+ 45
Puuvill ja muud kiuain.	965	452	+ 513
Tekstiiltööst saad.	370	358	+ 12
Metallid	204	113	+ 91
Metallkaubad	177	192	— 15
Põllut. masinad ja riist.	44	90	— 46
Muud töö ja jõumas. transp. abin.	312	313	— 1
Instrum., apar., lasker.	51	45	+ 6
Kivid, mullad ja nende saad.	47	57	— 10
Kivisüsi ja koks	118	148	— 30
Õlid, rasvad, vaigud	221	178	+ 43
Väetisained	121	46	+ 75
Keemiaain., värvid, apt. kaup	158	187	— 29
Kunstikaup, muusikar. ja muud eelpool nimetatata k.	32	41	— 9

Neljas esimeses toiduainete rühmas on nagu näha teatud tasakaal saavutatud. Iga tahes oli seisukord põllumajanduse saaduste sisseveo alal käesoleva aasta esimesel poolel parem, kui läinud aastal, mida näitab muu seas ka suur seemnete sisseveo kahanemine.

Paberi sisseveo suur kasvamine paneb paratamatalt küsima, kas siin ei ole tege- mist mitte loodud paberi sündikaadi tege- vuse tagajärgedega, kes hinnad siseturul nii kõrgele on ajanud, et paberi sissevedu kasvama hakkab.

Puuvilla ja muu kiuainete sissevedu on järsult kasvanud, mille tagajärjeks on ühtlasi tekstiiltööstuse saaduste väljaveo suurenemine nagu alamal näeme. Ka

metallide sissevedu on tähtsalt kasvanud – nähtavasti riigi tellimiste arvel.

Põllutöömashinade sisseveo langes enam kui poole võrra ei tule igatahes mitte nii mõista, nagu oleks meil masinate tarvituse alal mingisugune seisak tekkinud – eelmiste aastate sissevedu ei olnud kokkukõlas tarvituse kasvamisega ja tagavarad on ladudes veel õige suured. Et põllumajandus kiirelt arenemas on, tõendab niisuguse jooksva artikli sisseveo kasvamine, nagu on väetisained.

Kivisõde sisseveo kahanemist tahaks seletada põlevkivi laieneva tarvitusega, kuid täna puuduvad selleks veel kindlad tõendused.

Mis puutub väljaveosse, siis oli seal tähtsamates rühmades arenemine nagu alamal (miljon markades):

	Väljavedu.	Kasvam. +	
	1925	1924	
Tera- ja jahv. vili . . .	131	63	+ 68
Toidusain.- karjasaad. . .	781	270	+511
Kala ja kalakaup . . .	20	4	+ 16
Muud toidu ja maitseain. . .	15	17	- 2
Elusloomad ja linnud . . .	31	29	+ 2
Nahk, nahakaup ja muud . .	104	79	+ 25
Seemned ja elustaimed . . .	17	6	+ 11
Puu ja puutööst. saad. . .	577	631	- 54
Paber, paberikaup ja trükit. .	515	267	+248
Puuvill ja muud kiuained . .	858	1020	-162
Tekstiiltööstussaad.	871	594	+277
Metallid	21	29	- 8
Muud töö ja jõumasinaid . .	18	21	- 3
Kivid, mullad	139	62	+ 77
Keemiaained	43	33	+ 10

Esrinnas tuleb siin märkida karjasaaduste väljaveo imestamisväärilist kiiret kasvamisest. „Muude toidu- ja maitseainete“ (s.t. peaaesjalikult piirituse) väljaveo kahanemise on seekord enam kui tasa teinud kartuli väljavedu (esimene rühm). Tähelepanavat suurt edu näitavad tööstussaaduste väljaveo rühmad, paber, tekstiil ja tsement, mis kokku sama suure kasvamisega annavad, kui toiduainete rühmad.

Puu väljaveo vähenemist võis juba ette ära arvata. Sisuliselt on see lõppude lõpuks rõõmustav nähtus, sest kahtlemata oleme meie viimastel aastatel oma metsakapitali vähendanud, mida muu seas näivad tõendama metsade peavalitsuse andmed olemasolevate metsade suuruse kohta. Olgugi, et tõendatakse, et raielangud normidest suuremad ei ole olnud, on metsade peavalitsuse valdamises olevate metsade pindala iseseisvuse aja jooksul õige tähtsalt kahanenud.

Eelmise järele otsustades, edeneb meie väljavedu nähtavalt õiges suunas ja ei või

viimase ½ aasta andmete järele igatahes otsustada, et me kapitali väljaveoga oma sissevedu katame.

Riigivaranduste arvestamisest.

T-n.

Riigivaranduste arvestamise küsimus on valitsuse ringkondades korduvalt üles kerkinud, kuid ei ole senini leidnud tarvilikku lahendust. Meil olevate teadete järele on viimasel ajal astunud praktilisi samme selle küsimuse lahendamiseks ja praegu tehakse selle kallal tööd kahes ametkonnas. Teatakse rääkida, et üks ametkond on juba kava kokku seadnud, mis asjast huvitatud ametkondades läbivaatamisel. Selle kava tuum, nagu räägitakse, seisab selles, et kõik riigivarandus peab saama registreeritud, arvepidamine selle varanduse üle kavatakse panna rahaministeeriumi peale, andes viimasele samasuguse õiguse nagu riigikontrollilgi revideerida seda varandust. Teise kava kohta ei ole meil peaaegu teateid; teda on ainult, et selle ülesandeks on riigivaranduste kohta käiva arvepidamise ja aruandmise korra kindlaksmääramine. Esimese kava kohta peame ütleva, et kõik need isikud, kes vähegi tuttavad riigivarandustega ja nende läbikäikudega, ei saa aru, kuidas suudab rahaministeerium mitmele ministeeriumile kuuluvate ja viimaste otsekohesuses käsutuses olevate rohkearvuliste ja mitmesuguste varanduste igasuguseid läbikäikusi arvestada. Nii vormilisest küljest, olemasolevate arvepidamise reeglite järele, kui ka asja sisuliselt võttes, peab arvepidamist varanduse üle toimetama nimelt see asutus ehk isik, kelle käsutuses varandus, s.t., kes teda vastu võtab, hoiab ja välja annab, ehk kasutab. Sellepärast, juhtumisel, kui nimetatud kava teostamiseks tuleks kas panna igasse asutusse, kus suured inventari läbikäigud, rahaministeeriumi ametnikud, kes seda arvepidamist toimetavad, või pidada kõik arveraamatud kahes eksemplaris, selleks et ühte neist ministeeriumile esitada. Kuid nii ühes kui teises ei ole mingit vajadust; tuleb arvata, et kava autoritel oli mõte riigivarandusi iga-aastase bilansi järele läbi viia, ühes riigi aruande esitamisega. Kuid selleks otstarbeks oleks küllalt, kui kohustada kõiki ministeeriumisid näitama aasta aruannetes järgmise aasta peale üleminevate varanduste väärtust, või jälle anda vastavad teated rahaministeeriu-

mile, kui viimane peab paremaks gruppeerida üksikute ministriumite andmeid ühte tervikusse. Riigi varanduste revideerimise kohta rahaministriumi ametnikkude poolt peab tähendama, et meie riigi seadused vastavat õigust sellele ametkonnale ei anna, jättes selle õiguse ainult riigikontrollile. Enesest mõistetav, et maksvat seadust võib muuta, kuid vaevalt leidub selleks mõjuvaid põhjusi. Uute kohustuste pealepanemine rahaministriumile riigivaranduste kontrollimise näol paralleelselt riigikontrolliga, kutsub välja ainult uued väljaminekud riigikassalt lisa-ametnikkude ülevalpidamiseks; need kulud ei kannu vilja, sest nimetatud varandusi revideeritakse juba riigikontrolli revidentide poolt, kellega uued revidendid vaevalt võistelda suudavad, sest esimestel on vilumus ja nad on lähemalt tuttavad revideeritava asutuse majapidamisega selle terves ulatuses.

Kuid mitte riigivaranduste arvestamise kavade arvustamine ei ole selle kirjutuse ülesanne; tema sihiks on arvestamise küsimuse tähtsuse ja nende põhimõtete selgitamine, mis varanduste registreerimisel aluseks tulevad võtta. See on palju keerulisem ja raskem, kui näib esimesest silmapilgust, sest et kaugelt suurem ja sealjuures kõige väärtuslikum osa meie riigivarandustest sai riigi omaks mitte ostu teel, vaid tuli üle kui pärandus ja hindamata, kuid just asja selle külje peale ei panda tarvilist tähelepanu. Vaevalt on tarvis pikalt seletada, et riigil varanduse omanikuna, samuti, kui igal eraperemehel peavad olema kõige põhjalikumad andmed selle varanduse koosseisu ja väärtuse kohta. Ainult nende andmete olemasolu võimaldab kava-kindlalt riigimajapidamist; kõike ülearust ja mittetarvilikku on võimalik likvideerida; ja lõpuks juhtumistel, kui riigikassa peaks sattuma raskesse seisukorda, võib sellest üle saada vastavate varanduste realiseerimise teel. Meie vist ei eksi, kui arvame, et kahel meie ministriumil, kelle korralduses väärtuslikumad riigivarandused, — põllutöö- ja teedeministriumil — puuduvad vähegi täpsed andmed selle varanduse koosseisu ja väärtuse kohta. Riigivaranduste arvestamine, tingimata ühes selle hindamisega, huvitab suurel määral ka riigi võlausaldajaid, kui arvestada tulevikus tarviduse ja võimaluse korral välislaenu saamisega. Tõsi, vanadele riikidele, kes koormatud mitme — miljardiliste võlgadega, mis kaugelt üle ulatavad nende päralt olevate varanduste väärtusest, viimaste hind ses suhtes suurt osa ei mängi. Võlausaldajad ar-

vestavad siin maa loodusliste varadega ja ja rahva maksujõuga. Kuid meie oleme täiesti eri seisukorras; meie riik võlgneb vähe ja meie varandused võivad olla küllaldaseks kindlustuseks meie võlakohustustele. Selgituseks võtame näituse. Meie Tallinn-Pärnu kitsarööpline raudtee on praegu võimatus seisukorras; nii tee ise, kui ka ehitused nõuavad põhjalikku remonti, veerev koosseis aga uuendamist ja suurendamist, mis mitmesaja miljoniliste väljaminekutega seotud. Et raudtee jookseb läbi viljarikaste ja jõukate maakotade, mille tõttu vedu raudteel kindlustatud, siis ei ole need väljaminekud iseenesest kuigi kohustavad, kuid nad käivad riigikassale üle jõu. Sellepärast tekib vajadus laenu järele; nüüd võib olemasolev raudtee olla obligatsiooni laenu kindlustuseks. Enesest mõistetav, mida hinnalisem on kindlustus, seda enam lootust on laenu kordamiseks, kõigi teiste ühesuguste tingimiste juures*).

Vanad riigid on suuremalt jaolt juba ammu omal riigivaranduste arvestamise ja hindamise sisse seadnud. Prantsusmaal näiteks viidi niisugune hindamine läbi 1836. a.; Venemaal aga kerkis üles see küsimus tema täies ulatuses alles pärast 1917. a. revolutsiooni.

Nüüd vaatame, kuidas peab toimetama meie riigivaranduste arvestamist. Mis puutub tema registreerimisse, siis see iseäralisi raskusi ei tekita; kõige varanduse üleskirjutamine nõuab ainult enam ehk vähem aega, kuid peale registreerimise enese on tarvilik ühtlasi ka varandust ära hinnata. Peale nende väidete, mis ülevalpool hindamise tarvilikkuse kasuks toodud, peab juhtima tähelepanu veel ühe vallasvara hindamise puutuva asjaolu peale. Selle hindamisega nimelt saab kindlaks tehtud isikute vastutus, kellele on usaldatud nimetatud varandus kas hoidmiseks ehk tarvitamiseks.

Meie riigivaranduste hindamine on seotud suuremate raskustega ja nõuab pikka aega ja väga suurt jõukulutust. Varanduste hulka, mis ilma hinnata riigi omanduseks said, kuuluvad põllumajapidamised ühes maaga, hoonetega ja nii elus — kui surnud inventariga, siis metsad, mitmesugused ehitused, edasi raudteed pärafu suure veereva koosseisuga, sõja- ja kaubalaevastik, suurejoonelised sadama töökojad ja mitmesugune hinnaline varandus. Enne

Artikkel on kirjutatud enne viimast laenu-operatsiooni.
Toim.

selle varanduse faktilisele hindamisele asumist on tarvis ette seada kindlad põhimõtted ja hindamise meetodid, mis peavad juhtnõõrideks olema hindajatele. Kuid asja sellele küljele, nagu me kardame, ei juhita küllalt tähelepanu, kuigi jättes selle tühja koha täitmata, saab arvestamine poolik ja ei anna oodatud tagajärgi.

Ka selle varanduse hindamine, mis on omandatud riigi poolt raha eest, ei ole nii lihtne, kui võib paista esimesest silmapilgust. On ju sedalaadi varandus, mis praegu riigi omandus, ostetud alates 1919. a. algust. Mõõdunud 5½ aasta jooksul on meie marga väärtus vähemalt 12 kordselt langenud. On enesest mõistetav, et ei või mõnda pikamööda kuluvat asja, mis ostetud 5 aastat tagasi, 12 korda odavamalt hinnata samast asjast, mis hiljuti ostetud. Järelikult, tuleb sedalaadi varandus ümber hinnata, ja tähendab, jällegi tulevad hindajatele teatud direktiivid välja töötada.

Välisriikidest viis riigivaranduste arvestamise iseäranis põhjalikult läbi Itaalia. 1897. a. seaduse järele said kõigi üksikute ametkondade jaoks välja töötatud kõigi riigile kuuluvate materjalide ja kaupade inventuuride erilised vormid. Inventuurides pidid olema ära näidatud kõigi asjade hinnad üksikute ametkondade jaoks olevate ühiste tariifide alusel. Kui tariifi ei olnud olemas, või asi tariifis ei olnud märgitud, siis näidati kas ostuhind, või summa, mis ta maksma läks; kui ka seda ei olnud võimalik kindlaks teha, siis määras hinna inventuuri tegevate ametnikkude poolt korraldatud ekspertiiis. Inventuuri kokkuseadmisel pidid materjalid liigitatud saama uuteks ja tarvituselolnuiks ja hoidmisele, ümbertegemisele ja töörandamisele määra- tuiks. Umbes see tee tuleks ka meil valida, tehes muidugi tarvilisi muudatusi, mis tingitud meie valuuta kursi alalistest kõikumistest.

Eesti linnade 1923. a. tulude ja kulude ülevaade.

A. Nurmiste.

Tähtsamate teguritena meie riiklises majanduses avalduvad teatavasti omavalitsused, kes koha peal riiklisi ülesandeid teostavad. Kui suures ulatuses teostatakse neid eriti meie linna omavalitsuste poolt, seda näeme riigi statistika juulikuu kuukirjas ilmunud linnade 1923. a. tulude ja kulude ülevaatest,

mis koosneb 19 üksikasjalisest tabelist ja kokku seatud linnade rahandusaruannetest.

Nimetatud ülevaade, milles võrdluseks kohati kõrvutatud ka eelmise 1922. a. andmed, peegeldab küllaldaselt linnade majapidamist ja selle arenemist, mispärast alamal tähtsamate tegevusharude ja nende tulemuste peale tähelepanu pöörame.

On märgata, et 1923. aastal linnade kogu bruttobudget on ligi miljard margani tõusnud, sellest korralisi 747 miljoni ning erakorralisi 229,8 milj. marka, viimaseid eelmisest 1922. aastast viis korda rohkem.

Välja arvatud Viljandi, lõpetasid kõik linnad 1923 tegevusaasta tasakaalu viidud eelarvega. Tasakaal saabus peaaesjalikult korralise ja erakorralise eelarve koondamisest, kus korralise eelarve ülejäägid erakorraliste kulude katteks ära tarvitati. Näiteks andis Tallinna korraline eelarve ülejäägina 73,7 milj., millest erakorralise eelarve puudujäägi katteks ära kasutati 69 milj. ning üle jäi ainult 4,7 milj. mk.

Kuigi siin põhjuseks veel kõrvaldamata üldine majanduskriis kui ka vaba kapitalide puudus, siiski ei tohiks pooldada sarnast eelarve liitmist, sest majandusliste huvide lahendamisel ainult ühe aasta piirides tumeneb mõiste alaliste ja ajutiste eelarvete üle ning kaob võimalus linna rahandust kavakindlalt arendada, luues tagavarakapitale ja erifonde.

Linnade kulud suurenesid 1922. aastaga võrreldes keskmiselt ainult 18,4%, üksikutes väiksemates linnades 33 kuni 64%, suuremates linnades (Tallinnas, Narvas, Pärnus) ainult 13,5 kuni 16,2%. Omavalitsuse ja riikliste ülesannete lahendamiseks kulutati aruande aastal 84,3% eelarvest; linnavalitsuste administratiiv koosseisu ülalpidamiseks läks keskmiselt 7,3% — üksikutes linnades 4,7 (Tallinnas), kuni 39,9% (Petseris). Rahandus operatsioonide jaoks tarvitati keskmiselt 8,4%, sealjuures kuulub alammäär Petserile (0,8%) ja ülemmäär Haapsalule (23,7%), kuna suurematel linnadel see väljendus 3–11,1% (Narvas ja Tallinnas).

Kulude üksikasjalisele harutusele ülemineks tuleb eeskätt peatada heakorra kulude juures, mille osaks on läinud protsendiliselt eelmisest aastast isegi vähem, nimelt 19,0%, kuna 1922. a. 19,2%. Ühe elaniku peale langeb kõige rohkem Tallinnas — 371 mk; absoluutselt kuulub pealinnale 47,6 milj. mk., ehk üldiselt Eesti linnade heakorra kuludest 58%. Kui Tallinnas, kus heakorra peale niipalju kulutades tänavate ja platside korraspidamine jms. veel paljugi soovida jätab,

siis võib ette kujutada, kuidas meie väiksematel linnadel selles suhtes tähtsuseta summadega heakord välja näeb. Siis on ka arusaadav, miks meie väiksematel linnadel puuduvad veetorustikud, linna kaevud, kanalisatsioon, ehk on täiesti korraldamata mustuse ja prügi kõrvaldamine.

Järgmine linnade ülesanne on kultuurharidusliste asutuste ülalpidamine, kui ka sellekohaste toetuste andmine.

Hariduse alal tegutsevad linnad rahuldava ühtlusega ja kuigi mõni linn eraldub keskmisest protsendist, siis mõjuvad selleks teatud tegurid, näit. Baltiskis on haridusliste kulude % 43,2 – keskmisest just selle tõttu kõrgem, et siin väikese eelarve juures suurte väljaminekutega keskkooli ülal peetakse, selle vastu aga Kuresaares maakonna valitsuse toetamise tagajärjel tähendatud protsent (19,2) keskmisest märksa madalamana väljendub.

Märksa suurenesid kulud eelkooli hariduse, kui ka muudeks haridusotstarveteks, nimelt lasteaedade ja mänguplatside korraspidamiseks üle kahe korra eelmisest aastast, raamatukogude, arhiivide ja muuseumite ülalpidamiseks umbes 1,5 korda ning abirahade ja toetuste andmiseks 1,3 korda. Linnade seast erineb oma helde väljaandmisega haridusotstarveteks Tallinn, kulutades 51,5% linnade koguväljaminekutest sel alal, eriti lasteaedade peale 73%, raamatukogude toetamiseks 61,5% ja abirahade näol 74,8% linnade vastavate kulude kogusummadest. Suhtelise kulu suuruse järele elaniku peale hariduslikeks otstarbeks seisavad siiski esimesel kohal Baltiski – 705 mk. ja Pärnu – 684 mk. ühe elaniku peale, jättes Tallinnale (568 mk.) kolmanda koha, kuna Tartul üheteistkümnenda kohaga tuleb leppida (366 mk. elaniku peale).

On märgata hariduse alal silmapaistvat edu lasteaedade ja mänguplatside korraldamisel. Eelmisel aastal oli nimetatud asutusi ainult neljas linnas, kuna aruande aastal neid veel viies linnas avati. Hariduse ülesannete täitmisel ulatus üldine väljaminek kuni 141,7 miljonini. Sii hulka ei ole arvatud summad, mis kooliõpetajatele riigi poolt palkadeks maksetakse. Tähendatud summast (141,7 milj.) langeb Tallinna kanda 73 milj. ja Tartule 19,7 milj. marka.

H o o l e k a n n e nõudis linnadelt 70.283.099 mk., rohkem eelmisest aastast 15.780.000 mk. Peaosa kuludest läks vanade- ja lastekodude ülalpidamiseks (63,8%) ja umbes pool sellest vaeste toetamiseks.

Tervishoiu peale kulutasid kõik linnad kokku 68 milj. marka, sellest 42,8 milj. Tallinnas. Keskmise kulu ühe elaniku peale oli 244 mk., võnkudes üksikutes linnades 36 mk. (Kuresaar) ja 333 mk. (Tallinn) vahel.

Nagu eelmiselgi aastal läks lõvioosa kuldust haigemajade ja ambulatooriumite ülalpidamiseks; see kui ka teised tervishoiu kulu liigid on veidi suuremad kõigis linnades, kuigi need muutused tähtsuseta ja esile kutsutud üldise elumaksumuse tõusuga.

Kõrvutades linnade korralisi tulusid ja kulusid leiame, et 75,6% kuludest kaeti mitmesuguste maksudega, 8% linna varanduste kasutamisega, 12,3% ettevõtete puhaskasuga ja 4,1% rahandusoperatsioonidega. Seega seisab tähtsuse poolest esimesel kohal maksusüsteem, kuna linnavaranduste kasutamine ainult kolmanda koha omab. Üksikutes linnades võngub nimetatud protsendiline suhe laiemates piirides, näiteks Tallinnas katavad maksulised sissetulekud umbes 81% ja Petseris isegi 97,4% üldkuludest, selle vastu Kuresaares 50,9 ja Baltiskis 42,6%.

Üldkokkuvõttes saame tulude kohta järgmise pildi: 13 linna poolt on kogutud aruande aastal

Tulumaksuna	94,6	miljoni marka
Kinnisvaramaksuna	83,9	" "
Trahterimaksuna	59,2	" "
Piirituslubadega	30,2	" "
Lõbustusmaksuna	21,6	" "
Äritunnistuste pealt	20,5	" "
Laada- ja turukauplej.	13,6	" "
Sõiduabinõude pealt	13,4	" "
Koerte pealt	2,1	" "

Kokku . 339,4 miljoni marka

Arvesse võttes, et kõikidest maksudest ja maksustustest saadi tuluna Mk. 357,5 miljoni, jõuame otsusele, et nimetatud üheksa maksuliiki linna majandusele põhipandavaks tuleb lugeda, neist eriti tugevama esinevad maksud kinnisvaradest, äri- ja tööstusasutustest, trahteritest ja piirituslubade müügist, mis koondatult katavad umbes 40% üldkuludest.

Veidi suurenesid aruande aastal nettotulud linna varanduste kasutamisest, eriti väiksemates linnades, kus eelmisel aastal kahjuga tegutseti; suurematest linnadest on tähelepanuväärt sissetuleku tõus Pärnu metsatööstusest – 7.077.000 mk. (eelmisel aastal 5,1 miljoni) ja Tallinnas tulu juurekasv kruntidest, heina- ja karjamaadest –

4,6 miljoni marka, eelmisel aastal 2,4 miljoni mka.

Linna mõisad töid väiksema puhaskasu, peaaegselt vihmane suve tõttu, näiteks Tallinnas 940 tuhat marka, Narvas 570 tuhat ja Pärnus 980 tuhat marka vähem; ainult Tartu esineb selles suhtes erandina, sest et tema mõisapidamine tõi 1,1 miljoni marka rohkem eelmisest aastast.

Linna varanduste kasutamisest on saadud 37,8 miljoni marka, s. o. eelmisest aastast rohkem 8 miljoni mka. Selle vastu teine tuluallikas – ettevõtete ülejäägid jäid samasugusesse kõrgusse, kui 1922. aastal, s. o. 58 miljoni. Ainult 7 suuremat ettevõtet andsid kõigis linnades puhaskasu; isegi niisugused tähtsad ettevõtted nagu elektriijaam, veevärk ja tapamaja, mis alati puhaskasuga peaksid töötama, töid viies linnas kahju, mis seletatav osalt küttematerjali ja tööjõu hinna tõusuga, osalt ka sellega, et kapital-uuendustööd, mida erakorralise eelarve kaudu peaks täidetama, ettevõtete tegevuse arvele on võetud (Pärnus ja Narvas); samal põhjusel tekkis ka Viljandi supelmajade puudujääk, sest 248.602 marka ehituskulusid olid eksploatatsiooni kulude hulka arvestatud. Üldse on märgata, et ettevõtete saavutused puhtakasu mõttes eelmise aastaga võrreldes langenud on. Selle nähtuse põhjused, peale eelpool tähendatute peituvad kas tegevuskapitalide vähesuses (Tartus näit. laenukassa) või teistes tegurites, mis väljaspool linnavalitsuste mõju seisavad, nagu vihmane suvi, mille tagajärjel tegutsesid korratumalt turbatõustus, mustjuse veovoored kui ka pudreiti tehas.

Ülevaates pakuvad huvi suhtarvud ning linnaelaniku sissetulekute ja linna kulude vahekord. Nimelt on esimest korda meil katsena välja arvatud linnaelaniku peale langev kinnisvara väärtus ja elaniku keskmine sissetulek. Selle aluseks on tarvitatud rahvalugemise andmeid, kuna tegevuses olevad kapitalid pankade ärisaisu aruannete kui ka tulu- ja puhaskasu-maksude najal on välja arvatud, oletades keskmist elaniku sissetulekut 12–15 protsendina kinnisvara bruttokasust ja tegevuskapitalist.

Võrdlus näitab, et linnade keskmine kulu ühe elaniku peale ulatus meil 1923. a. 1695 margani (eelmisel 1922. a. – 1499 m.), võnkudes üksikutel linnadel 1117 mk. (Narvas) kuni 2011 mk. (Tallinn).

Väljamaa linnadel oli see kulu:

Saksamaal 1908. a. andmete põhjal 9393–12.771 Emk.
Helsingis 1923. „ „ „ 15 566 „

Pariisis	1919. a. andmete põhjal	18.320	„
Oslos	1922. „ „ „	28.261	„
Stokholm.	1923. „ „ „	40.802	„

Nagu näha seisavad meie linnade majapidamise kulud märksa madalamal kui väljamaal. Kuid tuleb tähele panna, et väljamaa linnades ühe elaniku peale langevat kinnisvara väärtust hinnatakse palju kõrgemalt kui meil, näiteks Stokholmis 543.828 Emk., Helsingis 444.903 Emk., kuna Tallinnas 318.007 mk., Pärnus 210.788 ja Võrus 137.666 mk.

Kuna väljamaa linnades asuvasse tööstus- ja ärilistesse ettevõtetesse suuremaid kapitale on mahutatud kui Eestis, siis tõuseb seal elaniku keskmine sissetulek ka kõrgemale, näiteks Helsingi elaniku aastane sissetulek 172.463 Emk., Stokholmis 221.416 Emk., Eesti linnades keskmiselt 35.908 Emk., võnkudes 18.791 (Baltiski) kuni 47.891 mk. (Tallinn).

Protsendiline suhe linnade ühe elaniku peale langeva keskmise kulu elaniku aastase keskmise sissetulekuga väljendub

Helsingis	9 ⁰ / ₀
Oslos	14 ⁰ / ₀
Stokholmis	18,4 ⁰ / ₀
ja meil keskmiselt	4,7 ⁰ / ₀
ning üksikutes linnades		3,4–8,7

Näib nagu võiksid meie linnad, joondues väljamaa linnadele, veel rohkemal määral oma tuluallikate kasutamist tulevikus tõsta, kuid teisel poolt äratab kahtlust arvamine, kui võrd lubab elaniku jõukus kahjuta vastu pidada nimetatud suhte suurenemisele. Teada on ju, et mida jõukam elanik, seda suuremat maksukoormat ta ka kanda suudab. Igatahes tuleks seda küsimust põhjalikumale harutusele võtta, seda enam nüüd, kus linnade kulud pidevalt tõusevad, tuluallikad aga peaaegu endiseks on jäänud.

Emisjonid aprill–juuni 1925.

Kuulutuste põhjal „Riigi Teatajas“ on aprill–juunis 1925. a. uusi aktsiaseltse ja osaühisusi asutatud ning olevate aktsiaseltside ja osaühisuste põhikapitale suurendatud järgmiselt (milj. Emk.):

	Uued seltisid.		Kapitali suur.		Kokku.
	Arv.	Kapit.	Arv.	Kapit.	
Aprill	2	15,0	2	12,0	27,0
Mai	2	7,6	1	35,0	42,6
Juuni	5	33,0	—	—	33,0
Kokku II veerand 1925. a.	9	55,6	3	47,0	102,6

Kokku I veer. 1925. a. 15 314,5 4 14,5 329,0

Läinud aasta sama aja emisjonid näitasid:

Kokku II veer. 8 33,5 10 97,3 130,8
" I " 16 113,5 10 124,5 238,0

Nagu sellest näeme, näitavad II. veerandi emisjonid langemise tendentsi. Nii on see ka eelmistel aastatel olnud: I. ja IV. veerandil on emisjonid oma kõrgemal punktil, kuna II ja III veerand tugevat vähene-mist näitavad. Käesoleva I. pooleaasta emisjonid on Emk. 62,8 milj. võrra suuremad kui läinud aasta samal ajal, missuguse

tõus, nagu meie seda eelmises kirjutuses („E. M.“ nr. 17) ära märkisime, üksiku seltsi suure põhikapitali arvesse tuleb kirjutada.

Põhikapitali mahakirjutusi II. veerandil on toimetanud üks aktsiaselts Emk. 14,0 milj. suuruses.

Bibliograafia.

Toimetusele saadetud kirjandus.

„Pharmacia“ nr. 3. mai–juuni 1925.

„Uus Talu“ nr. 7. Juulikuu 1925.

„Ajalooline Ajakiri“ nr. 2 – 1925.

Lühikene ülevaade piimaasjanduse arenda-misest ja selle praegusest seisukorrast Eestis.

„Kasvatust“ nr. 7. – 1925. a.

Kroonika.

Eesti.

Uus külmetusmaja. Praegu on Tallinnas üks väike viletsa sisseseadega külmetusmaja. Läinud tal-vel peeti valitsusasutustes terve rida koosolekuid ära, kus uue külmetusmaja tarvilikkust selgitati, ja kuuldavasti olla nii põllu- kui ka kauban-töödus-ministeerium uue külmetusmaja ehitamist tarvilikuks tunnistanud.

Kaupmeeste ringkondades tekitab uue külmetus-maja asutamise küsimus loomulikult headmeelt. Imelikul kombel on aga üks ringkond ärimehi uue külmetusmaja ehitamise vastu ja isegi mõnel pool selleks oma mõju katsunud kasutada, et külmetus-maja ehitamine edasi lükataks.

Loodetavasti asub aga valitsus erapooletule seisukohale ja võtab uue külmetusmaja asutamise tõs self päevakorraks. V. Maa 26/VII–25.

Eesti võlg Inglismaal korraldatud. Teatavasti peeti viimastel nädalatel Eesti ja Briti valitsuse vahel läbirääkimisi Eesti võla korraldamise asjus.

24. juuliks jõudis võlaküsimuse lahendamise niikaugelt, et samal päeval Londonis alla kirjutati leping Eesti võla – 917.000 naela – fundeerimise kohta. Lepingu järele tasub Eesti selle võla Britile 30. aasta jooksul. V. Maa 29./VII–1925.

Uus õliiride vabrik Tallinna. Grupp Tallinna rahamehi asutavad Tallinna uue õliiride vabriku. Vabriku sissesead telliti Saksamaalt ja jõuab kohale augustikuu keskel, mille järele tööga alatakse.

Vabrik loodab oma saadustele turgu leida Soomes ja Skandinaavia riikides.

Õliiride kõrval hakatakse valmistama ka gummee-ritud riidet. V. Maa 29/VII–25.

Pärnu-Eidapere raudtee ehitamisest. Riigi majandusnõukogu kiitis heaks uute raudteede ehitami-se kava, mille ka teedeminister valitsusele esitas ning see ka seel kinnitamist leidis.

Selle kava järele tunnistati tarvilikuks esimeses järjekorras ehitama hakata Pärnu-Eidapere raudtee-liini, mis looks lähema otseühenduse Tallinna ja Pärnu vahel. Nimetatud raudtee ehitamisega tahe-takse algust teha veel käesoleva aasta sügisel. Ta-kistust teeb küsimus, kas anda tööd välja ettevõtja-tele harilikus eelarve korras või kontsessiooni alusel. Ehituse ettevõtjana esineb „Eesti raudteede aktsia-selts“, kes soovivaldusega on esinenud Pärnu-Eidapere raudtee ehitamise omale saamiseks tingimistel, mis peajoonetes oleks: talle antaks 1) riigi

poolt roopad, sised ja vahetajad, 2) eelarves ette-nähtud 40 miljoni, 3) liinil asuv ja riigile kuuluv mets ning peale selle veel 100 tiinu metsa taksi hin-naga, 4) – 10 pr. ehituse hinnast organiseerimise ja asjaajamise kuludest (raudtee ehituskulu on hinnatud 166 milj. peale, sellega siis 16 milj. marka), 5) – Pärnu linna ja Sindi tehase toetused, umbes 17 milj. marga väärtuses jne. Raudtee jääks esialgu ehitaja kasutada, kuni raha, mis nad omalt poolt juure pan-nud, tasutud.

Omalt poolt pakub ettevõtja garantiiks sedasama 140 milj. marka, mida juurdeveo raudteede selfs valitsuselt avansina nõuab, tasu arvel Pärnu-Tallinna raudtee eest.

Küsimus tuleb neil päivil valitsuses harutusele. V. Maa 31/VII–25.

Kaubandusline läbikäimine nõukogude Venemaaga.

7–14. juulini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu nõukogude Venemaale saadatud:

1. Eksportkaupu.

39 vagunit ajalehe- ja trükipaberit, kaal 454,6 tonni ja 1 vagun majakraami, kaal 1,1 tonni.

Kokku 40 vagunit eksportkaupu ja 16 saadetust bargaash-kaupu, kaal 535,5 kgr.

2. Transiitkaupu.

Ülaltähendatud nädalal transiitkaupu nõukogude Venemaale saadetud ei ole.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu Eestisse tulnud:

15 saadetust bargaash-kaupu, kaal 597,5 kgr. ja 25 suure kiiruse kaubasaadetust, kaal 187,2 kgr.

14–21. juulini on Eestist raudteed mööda Narva ja Irboska jaamade kaudu nõukogude Venemaale saadetud:

1. Eksportkaupu.

42 vagunit ajalehe- ja trükipaberit, kaal 542,0 tonni ja 41 saadetust bargaash-kaupu, kaal 1547,4 kgr.

2. Transiitkaupu.

7 platvormi rehepeksu masinatega, kaal 18,6 tonni ja 1 vagun rehepeksu masina tagavara osadega, kaal 355 kgr.

Kokku 8 vagunit transiitkaupu; ühes eksport-kaupadega kokku saadetud 50 vagunit kaupu nõu-kogude Venemaale.

Sama aja jooksul on nõukogude Venemaalt raudteed mõõda Narva ja Irboska jaamade kaudu Eestisse tulnud:

4 vagunit fatrafangu, kaal 65,4 tonni ja 2 vagunit fatari, kaal 32,8 tonni.

Kokku nõukogude Venemaalt tulnud 6 vagunit kaupu ja 47 saadetust bagaashkaupu, kaal 2499,5 klgr.

Kaubandusline läbikäimine Lätimaaga.

7-14. juulini on Eestist raudteed mõõda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

21 vagunit tsementi, kaal 309,1 tonni; 5 vag. segakaupa, kaal 11,8 tonni; 1 jäävagun värsket kala, kaal 2,8 tonni; 1 saadetus kalevit, kaal 62 klgr.; 1 saadetus raamatuid, kaal 114,8 klgr.; 2 saadetust Tartu „Pain Normali“ leivavabriku küpsetatud teraleiba, kaal 690,8 klgr.; 1 vagun vanu kasukaid, kaal 4,7 tonni; 1 saadetus riidet, kaal 214 klgr.; 1 vagun majakraami, kaal 2,6 tonni; 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 865 klgr. ja 1 vagun 9 elus sea- ja 19 elus vasikaga.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mõõda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

28 vagunit superfosfaati, kaal 430,4 tonni; 1 vagun nisujahu, kaal 16,5 tonni; 2 tsisterni bensiini, kaal 25,3 tonni; 1 vagun suhkrut, kaal 16,1 tonni; 1 vagun heeringaid, kaal 15,4 tonni; 1 saadetus majakraami, kaal 630 klgr.; 1 vagun 2 sugupulliga; 1 saadetus nahka, kaal 823 klgr.; 1 vagun õllelinakkeid, kaal 16,4 tonni; 1 saadetus päevalille seemneid, kaal 2500 klgr.; 1 vagun raudkette, kaal 3,7 tonni, — 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 1362 klgr.; 3 vagunit kondijahu, kaal 49,2 tonni; 1 saadetus raudteoseid, kaal 1275 klgr.; 1 saadetus puust saapatikke, kaal 845 klgr.; 3 vagunit malm-, plekk-, raud- ja emailleeritud kööginõusid, kaal 15,2 tonni; 1 saadetus puuvillalinet, kaal 37 klgr.; 1 saadetus raudraati, kaal 1284 klgr.; 3 vagunit segakaupa, kaal 9,2 tonni; 1 saadetus sepatööriistu, kaal 86 klgr.; 3 saadetust villaseid lõimi, kaal 1395 klgr.; 1 vagun kriiti, kaal 10,1 tonni; 1 saadetus traatiteoseid, kaal 931 klgr.; 1 vagun kirjutuspaberit, kaal 6048 klgr. ja 5 vagunit põllutööriistu, kaal 55,4 tonni.

14-21 juulini on Eestist raudteed mõõda Valga jaama kaudu Lätimaale saadetud:

21 vagunit tsementi, kaal 335,2 tonni; 1 saadetus Tartu „Pain Normal“ leivavabriku küpsetatud teraleiba, kaal 788 klgr.; 3 vagunit segakaupa, kaal 3,1 tonni; 1 saadetus puuvillast riidet, kaal 378 klgr.; 1 vagun 13 elus sea-, 15 elus vasika- ja 1 elus lambaga; 1 platvorm sõiduauto; 2 vagunit 5 hobusega; 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 412 klgr. ja 1 vagun vanu kasukaid, kaal 3,3 tonni.

Sama aja jooksul on Lätimaalt raudteed mõõda Valga jaama kaudu Eestisse tulnud:

1 vagun suhkrut, kaal 16,1 tonni; 3 vagunit heeringaid, kaal 27,1 tonni; 2 platvormi raudteoseid, kaal 28,5 tonni; 1 saadetus fajansnõusid, kaal 194 klgr.; 3 vagunit viljatuulajaid, kaal 2,4 tonni; 1 saadetus näitlejate kraami, kaal 1252 klgr.; 2 vagunit tooresrauda, kaal 27,8 tonni; 1 saadetus mitmesugust pudukaupa, kaal 77 klgr.; 2 vagunit 12 hobusega; 1 saadetus puuvillaseid sukke, kaal 266 klgr.; 1 vagun klaaspudelisi, kaal 7,0 tonni; 1 saadetus raudkaupa, kaal 589 klgr.; 2 vagunit kondijahu, kaal 33,1 tonni; 1 saadetus villaseid lõimi, kaal 627 klgr.; 5 vagunit segakaupa, kaal 11,7 tonni; 1 saadetus ahjupotte, kaal 1548 klgr.; 3 saadetust viljatuulamise masinaid, kaal 2283 klgr. ja 2 vagunit rauda, kaal 32,7 tonni.

Ametlikud teated kaubandustööstus- ministeeriumilt.

Eesti.

Eesti väliskaubandus maikuu 1925. a. (Riigi statistika keskbüroo andmete järele).

Käesoleva aasta maikuu on Eestisse toodud 33 810,0 kilogr. mitmesugust kaupa, 7 veesõiduriista 425,31 registri tonni mahutavusega ja 37 elus looma, koguväärtuses 863,2 milj. Emk. Samal ajal on välja veetud 35 942,0 kilogr. kaupasad ja 512 elus looma. Väljaveo väärtus on 688,5 milj. Emk, seega väiksem kui sisseveo oma 174,7 milj. Emk võrra.

Võrreldes tänavuse maikuu väliskaubanduse bilanssi eelmise kuu ja läinud aasta maikuu omaga, saame järgmise pildi:

	1925. a. Maikuu.	1925. a. Aprillikuu.	1924. a. Maikuu.
	Miljon Emk.		
Sissevedu	863,2	846,9	1.035,2
Väljavedu	688,5	619,3	657,0
Üldläbikäik	1.551,7	1.466,2	1.692,2

Nagu sellest näha, on tänavune maikuu läbikäik aprilli omast veidi suurem olnud, kuid väiksem kui läinud aasta maikuu. Vähenemine sündis sisseveo arvel, kuna väljavedu ümberpöörduvalt kasvamist näitab.

Kõige rohkem on suurenenud toiduainete-karjasaaduste väljavedu. Kivide ja muldade grupp näitab ka tõusu. Vähemal määral on ka mõnes teises grupis väljavedu suurenenud.

Tuntavalt langenud on kiivainete eksport. Järgmine tabel näitab tähtsamate kaubagruppide väljavedu tänava mais ja aprillis ja läinud aasta maikuu miljonites markades:

	1925. a. Maikuu.	1925. a. Aprillikuu.	1924. a. Maikuu.
	Miljonid Emk.		
Toiduained - põllusaadused	35,2	47,7	35,0
Toiduained - karjasaadused	147,6	79,5	60,5
Kala	6,2	3,8	0,7
Muud toiduained	1,1	2,5	4,5
Elus loomad	9,3	9,2	3,3
Nahk	13,0	15,5	18,8
Puu	121,8	60,0	163,7
Paber	82,0	101,6	53,5
Kiained	82,2	89,4	173,0
Tekstiiltoöst. saadused	112,9	173,0	97,8
Metallid	6,2	1,8	1,2
Metallkaubad	0,6	2,0	1,7
Masinaid (peale põllutöömasinate)	2,2	4,3	1,7
Kivid, mullad	56,3	18,9	28,6
Keemiaained	10,8	6,7	11,8

Mis sisseveosse puutub, siis on tänava mais vähem toodud toiduainete-põllusaadusi ja seemneid. Metallkaupade sissevedu on niisamuti kahanenud, selle vastu toodi aga metalli suuremal arvul sisse.

Järgmine tabel näitab kaubaväärtuse muutmisi üksikutes gruppides:

	1925. a. Mai.	1925. a. Aprill.	1924. a. Mai.
	Miljonid Emk.		
Toiduained - põllusaad.	166,8	160,6	311,1
Kala	20,0	13,2	24,2
Muud toiduained (peale nimetat. ja karjasaaduste)	81,1	56,1	109,1
Nahk	12,8	25,3	12,5
Seemned ja elus taimed	11,9	13,7	36,7

Kiuained	157,2	205,0	101,0	Õlid, rasvad	41,2	32,0	31,4
Tekstiiltootuse saadus	75,4	75,1	68,0	Väetisained	33,9	39,5	28,7
Metallid	48,2	32,6	19,7	Keemiaained	27,0	39,9	33,9
Metallkaubad	34,3	30,1	52,4	Maade järele seisis Saksamaa nii sisse- kui ka väljaveos esimesel kohal. Saksamaale järgnesid sisseveos Ameerika Ühisriigid ja väljaveos Inglismaa.			
Põllutööstusmasinad	9,6	9,2	25,7	Üksikasjalised andmed on toodud järgmises tabelis:			
Muud masinad	67,7	54,0	85,9				
Instrumendid, aparaadid	5,6	7,6	9,3				
Kivisüsi, koks	29,3	22,9	47,0				

Väliskaubandus mais 1925.

R ü h m.	1000 kilogrammid.		1000 margad.		0/0 0/0 üldsum.	
	Sissevedu.	Väljavedu.	Sissevedu.	Väljavedu.	Sissevedu.	Väljavedu.
1. Toiduained-põlusaadused	7.094,0	4.687,9	166.776	35.166	19,2	5,1
2. Toiduained-karjasaadused	10,0	604,6	1.125	147.616	0,1	21,4
3. Kala ja kalakaup	666,4	107,2	19.988	6.231	2,3	0,9
4. Muud toiduained ja joogid	3.688,7	15,1	81.090	1.157	9,4	0,2
5. Elus loomad ja linnud (arv)	37 tk.	512 tk.	210	9.328	0,2	1,3
6. Nahk, nahakaup	87,7	51,8	12.799	12.962	1,5	1,9
7. Seemned ja elustaimed	171,4	1,6	11.946	255	1,4	—
8. Puu- ja puutööstussaadused	71,1	15.532,2	2.729	121.818	0,3	17,7
9. Paber	747,1	2.578,7	17.110	82.034	2,0	12,0
10. Kiuained	573,1	454,5	157.182	82.215	18,2	12,0
11. Tekstiiltootussaadused	118,3	237,2	75.394	112.886	8,7	16,4
12. Metallid	2.067,7	1.446,8	48.279	6.215	5,6	0,9
13. Metallkaubad	481,2	8,2	34.273	595	4,0	0,1
14. Põllutööstusmasinad	118,3	2,7	9.636	206	1,1	—
15. Muud masinad, transportabinõud (arv)	261,4	21,8	67.746	2.187	7,8	0,3
	7 tk.					
	425,31 rgt.					
16. Instrumendid, aparaadid	8,7	0,6	5.624	215	0,7	—
17. Kivid, mullad	1.439,8	10.064,2	11.723	56.283	1,4	8,2
18. Kivisüsi, koks	9.759,2	0,3	29.338	0,2	3,4	—
19. Õlid, rasvad	1.261,2	4,1	41.212	96	4,8	—
20. Väetisained	4.399,3	9,9	33.938	100	3,9	—
21. Keemiaained	778,9	112,1	26.970	10.805	3,1	1,6
22. Kunstikaubad ja eelpool nimetatud kaubad	6,7	0,5	8.184	130	0,9	—
Kokku	33 810,0 7 tk. (425,31 rgt. ton.) 37 eluslooma	35.942,0 512 eluslooma	863.222	688.481	100 0/0	100 0/0
R i i g i d.						
Belgia	1.621,7	504,3	26.360	30.995	3,1	4,5
Daani	201,7	2.645,5	9.350	26.823	1,1	3,9
Danzig	255,0	0,2	4.160	26	0,5	—
Egüptus	76,4	—	34.393	—	4,0	—
Hispaania	—	1.100,7	—	4.403	—	0,6
Hollandi	6.787,7	1.537,3	37.860	12.154	4,4	0,8
India	122,0	—	7.616	—	0,9	—
Inglise	6.328,7	13.036,0	100.477	132.718	11,6	19,3
Leedu	—	476,8	—	9.091	—	1,3
Läti	957,6	2.439,4	40.332	42.317	4,7	6,1
Norra	270,3	1.331,7	8.149,0	9.988	0,9	1,5
Poola	—	34,7	—	2.080	—	0,3
Prantsuse	61,7	185,5	10.379	26.348	1,2	3,8
Rootsi	2.365,1	4.407,6	34.288	51.052	4,0	7,4
Saksa	7.441,4	1.528,3	260.096	238.121	30,1	34,6
Soome	1.055,7	4.273,4	26.351	32.883	3,1	4,8
Tsheho-Slovakkia	879,6	—	13.377	—	1,5	—
Türgi	—	0,2	—	349	—	—
Vene	247,8	2.429,7	19.161	68.427	2,2	9,9
Ühisriigid	4.790,9	10,9	215.178	707	24,9	0,1
Muud riigid	346,6	—	15.695,2	—	1,8	—

Leedu.

Väliskaubandus 1925. a. märtsikuul.

Sissevedu	Lit. 26.303.400.-
Väljavedu	19.271.500.-
Passiivsus	Lit. 7.031.900.-
1925. a. märtsikuu väliskaubanduse üldlähikäik on 1924 aastasesest natuke suurem (1,28 milj. lit.).	
Transiit kaubavedu veebr. k. 1925. a. oli:	
tulnud Saksamaalt	{ läinud Latvijasse . . . 142 742 Kg.
	{ „ mujale . . . 2.198 308 „
tulnud Latviast	{ läinud Saksamaale . . . 20.246 Kg.
	{ „ mujale . . . 10.425 „
tulnud mujalt	{ läinud Saksamaale . . . 1.185 Kg.
	{ „ mujale . . . 3 457 „
Kokku transiit	2.376.363 Kg.

Paberiraha oli liikumas 1. apr. 1925. a. 94.033.108.17
metallraha „ „ 1. apr. „ 595.920.57

Väljaveatad viljasaagi kohta on head. Kuni lõikuseni võib vaevalt oodata väliskaubanduse bilansi paranemist, sest metsasaaduste eksport ei suurene, ja rukkid impordeeritakse.

Juulikuul võivad tulla Memeli metsatööstuse konkursid, kuna inglise toetuskapitalid seal 1. juuliks olla ülesõeldud.

Eesti saapatööstus „Union“ avas Kovnos oma ladu ja magasin (esitaja Wogau & Co.).

Daani.

Munade väljaveo uus korraldus. Munade sisse- ja väljaveo hõlbustamiseks on 1. aprillist 1925. a. sellekohane seadus jõusse astunud ja 12. juunil kuulutas põllutööstusminister määrused väija, millede põhjal iga värskete munade saadeti peab pealkirjaga „Värsked munad“ varustatud olema. Eksportöörid, kes selle pealkirja all värskete munade asemel seisnud mune välja veavad, langevad karistuse alla. Need määrused hakkavad maksma 1. augustist ja nende eesmärgiks on Daanist väljaveetavate munade headust tõsta. Kui kauplajad pealkirja all „värsked munad“ eksportööridele saadavad seisnud mune, siis talitavad nemad Daani seaduse 29. märtsist 1924. § 1 vastu, mis kõlbmata võisilust ja vale kaubasordi nimetuse tarvitamist käsitleb.

Ülemalnimetatud seaduse kestvus on 3 aasta peale kindlaks määratud (see aeadus ei käi mitte Faroe saarte kohta). Seadus volitab põllutööstusministrit korda maksma panna, mille järele kõik väljaveetavad ja sisseveetavad munad peavad olema igaüks eraldi, niisama kui kasti, märgitud vastavalt põllutööstusministri poolt väljakuulutatud määrustele. Väljaveetavate munade kasti pealkiri sisaldab, peale igasuguste teiste üksikasjaliste andmete, teateid munade liigi ja kaalu kohta 120 tk. pealt.

Eksportöör peab munade ekspordeerimise kavatsusest põllutööstusministrile teatama, kes eksportööridele teatud tingimustel sellekohase loa annab. Põllutööstusministril on õigus väljaveetavate munade proovisi nõuda, ei kindlaks teha, kas muna liik ja kaal vastab sellele, mis kasti peal märgitud. Selleks valitakse kolmeliikmeline komisjon. Kaks komisjoni liiget määrab põllutööstusminister ja kolmanda - eksportöör. Kui eksportöör kedagi kolmandaks liikmeks valida ei soovi, siis teeb seda põllutööstusminister. Viimane valib ka nende kolme liikme hulgast komisjoni esimehe. Põllutööstusminister kannab kõik kulud, mis seaduses ettenähtud määruste läbiviimisega ühendatud.

Seaduse rikkumist lahendatakse politseikohtu teel ja rikkujat karistatakse trahviga 20 kr. (£ 1) kuni 2000 kr. (£ 100). Korduvatel seaduse rikkumise juhtumistel tähistatakse eksportööridele munade ekspordeerimiseks antud luba. Põllutööstusministril on õigus seaduse rikkumisesi avalikult teada anda, eraldades rikkujate nimesid. Seaduse rikkumisel konfiskeeritakse võetud proovid ja nende müümisest saadud summa makstakse riigikassasse.

Seaduse tekstis, mis 1. augustist 1925. maksma hakkab, on muu seas öeldud, et Daanimaalt võib ainult järgmiste pealkirjade all mune ekspordeerida: „Värsked Daani munad“; „Daani külmetuslaos hoitud munad“; „Raputatud Daani munad“ (chipped eggs); „Konserveeritud Daani munad“; „Teisti sorti Daani munad“. „Värskete munade“ hulgas ei tohi ühtki niisugust muna olla, mis omaduseliselt mõne teise rühma alla kuulub, või mis küünla vastu vaatamisel laia õhuruumi näitab, või mille koor täpiline on. „Külmetuslaos hoitud Daani munade“ alla kuuluvad niisugused, mis lühikest ehk kauemat aega külmetuslaos on hoitud. „Raputatud Daani munad“ (chipped eggs) on värsked munad, mis raputamise teel (by clicking) sorteeritud. „Konserveeritud Daani munad“ on munad, mis mingisugusel viisil on conserveeritud. „Teisti sorti“ munade alla kuuluvad need, mis sorteerimisel värskete munade hulgast kõrvaldatud, kui teist sorti munad. Teistsuguseid mune võib ainult sellekohase põllutööstusministri loaga välja vedada.

Kõik ülevalnimetatud munasordid, peale chipped ja teisti sorti munade, peavad nii pakitud olema, et iga 120 muna kaal kasti peal märgitud kaaluga umbes kokku läheb. Munade üldkaal igas kastis ei tohi vähem olla kui kaal, mis kasti peal tähendatud.

Kui teisi mune, peale kanamunade, välja veetakse, siis peab kasti peal munasort täpselt ja täielikult ära tähendatud olema.

Vene.

Munade väljavedu Inglismaale kasvab. „The Grocer“ nr. 3314 kirjutab, et värskete Vene munade väljavedu Inglismaale viimastel kuudel järjest kasvunud on. Jutuajamisel ühe importäri esitajaga selgus, et tänavused munasaadetesid nii hulga kui ka headuse poolest vastavad ennesõjaaegsetele. Venemaal on munade ekspordeerimiseks ja raudteedel veoks miitesuguseid kergendusi tehtud. Munade veoks Vene saatejaamadest kuni Londoni kulub umbes 12 päeva.

Kaleviturg. „Torg. Prom. Gaseti“ järele on Venemaal tänavu suvel eriti elav nõudmine kalevi peale. Kuna harilikult nõudmine suvel väheneb, müüdi tänavu juunis 10% võrra rohkem kaupade kui mais. Vene kalevitööstuse trust ei suuda kõiki nõudmisi rahuldada. Juulikuus annab trust tellijatele 44% nende poolt nõutud kaubahulgast. Puudujääk arvatakse 500 tuh. meetri peale. Augustis algab villase riide müügi hooaeg. Tänavu sügisel suurenevad nõudmised eriti, sest loodetak hea viljasaak tõsta rahva ostuvõimet. Trusti maksimaal-toodangu juures (1.030 tuh. m.) tõuseb puudujääk septembris kuni 1100 tuh. meetrini. Kõige rohkem nõutakse praegu madalamaid ja keskmisi sorte, hinnaga 3,4 kuni 8 rbl. meetri eest. Sügisel suureneb nõudmine ka kallimate sortide järele.

Iiri.

Tsemenditurg. Iirimaa on ainult üks tsemendivabrik, mis praegu seisab. Oma tarviduste kahteks peab Iirimaa väljamaalt tsemendi sisse vedama. Kõige rohkem uuakse tsemendi Inglismaalt, siis Belgiast,

Prantsus- ja teistest maadest. Väljamaa (peale Inglise) tsemendi turule pääsemiseks on seni takistuseks olnud arvamine, et see ei vasta headuse poolest Inglise turu nõuetele, kuid viimasel ajal on Belgia ja Prantsusmaa õige edurikkalt oma saadusi lirimaale saatnud ja Inglise saadustega võistelnud. Muidugi pidid nad väiksema hinnaga leppima ja oma saadusi umbes 5 shill. võrra tonni pealt odavamalt müüma, kui Inglise töösturid.

1924. a. veeti lirimaale tsemendi järgmiselt:

	Tonnid.	1000 Ingl. naelsterlingit.
Inglismaalt	76.758	246,2
Belgiast	12.598	32,6
Prantsusmaal	5.642	16,6
Teistelt maadelt	666	1,5
Kokku	95.664	296,8

Et lirimaale tsemendi müüa, tuleks kõige esmalt proovid Londonis analüseerida lasta, et selgusele jõuda, kas saadus Inglise standardi nõuetele vastab (eriti peensuse suhtes). Analüüsi andmed ühes kauba-proovidega tuleks siis lirimaale saata. Saadetav kaup peab täpselt vastama proovi headusele. Sama tähtis on pakkimine. Selleks tarvitatakse uusi kotte, isosse kotti olgu umb. 100 kg. tsemendi mahutatud Soovitatav on ka suuremate proovide saatmine, et tarvitajad võiks kohapeal katseid toime panna.

Arvatakse, et ehitushoogaeg kestab lirimaal veel lähemate 2-3 aasta jooksul.

Teated ettevõtete tegevusest.

O/ü. A. Blibernichti Õllefabriku 1924. a. aruanne näitab puhastkasu sama tegevusaasta eest Emk. 1.712,7 tuh., millest peakoosoleku otsuse põhjal Emk. 1.000,0 tuh. marka dividendiks arvatakse (10% aktsia pealt). Äriseis 31. det. 1924. a. Emk. 15.466,8 tuh.

Järgnevad o/ü. läinud kahe aasta äriseisud (tuh. Emk.):

Aktiva.	31.XII.24.	31.XII.23.
Kassa ja jooksvad arved	992,0	249,8
Debitoriid ja vekslid	2.477,5	1.651,4
Valmiskaubad, tooresained ja materjalid	3.826,6	3.929,7
Liikumata ja liikuv varandus	7.973,3	6.677,6
Passiva.		
Põhikapital	10.000,0	10.000,0
Tagavarakapital	155,0	155,0
Amortisatsioonikapital	211,7	211,7
Kreditorid	2.320,2	2.816,6
Puhaskasu	1.712,7	33,4

Bilanss ühes teiste arvetega 15.466,8 13.268,4

Eestimaa tööstuse ja kaubanduse pank. Järgnevalt toome „R. Teataja“ järele panga viimase kolme aasta äriseisu ja kulude ning tulude arve (milj. Emk.):

Aktiva.	31.XII.24.	31.XII.23.	31.XII.22.
Kassa, jooksvad arved ja välisvaluuta	25,9	32,3	46,6
Laenuid ja vekslid	473,4	620,0	599,0
Väärtpaberid	80,6	74,5	70,6
Korrespondendid	32,2	116,1	65,3
Osakonnad	59,5	51,3	30,0
Liikumata varandus	27,8	21,3	16,5
Liikuv varandus	10,4	8,1	6,8
Garantiide debet.	176,7	—	—

Passiva.

Aktiivkapital	200,0	200,0	200,0
Tagavarakapital	101,8	97,0	93,2
Mitmesug. muud kapitalid	3,8	8,0	6,9
Hoiusummad	244,9	415,0	354,4
Korrespondendid	77,6	79,9	86,2
Osakonnad	59,5	53,0	33,9
Muud	21,4	26,9	30,0
Garantiid	176,7	—	—
Kasu	10,9	47,9	36,9

Bilanss 896,5 927,8 841,5

Kulud:

Makstud 0/0 0/0	35,6	34,3	20,6
Ärikulud	28,1	35,1	19,9
Amortisatsioon	2,8	2,1	1,7
Mitmesugused kahjud	35,5	1,3	0,5
Puhaskasu	10,9	47,9	36,9

Tulud:

Saadud 0/0 0/0	51,8	68,3	43,9
Saadud komisjon, kursivahed jm. sissetulekud	61,0	52,4	35,7

Puhaskasu jaotus.

Dividendiks	—	20,0	19,5
Tagavarakapital	1,2	4,8	3,8
Juhatuse, nõukogu ja ametn. lisafasu	6,5	8,8	7,1
Heategevaks otstarbeks	—	0,3	1,0
Ülekanne järgmise aasta peale	2,8	4,1	5,5
Riigimaksudeks	4,5	—	—
Kokku	15,0	47,9	36,9

Nagu sellest näeme, oli panga bilanss 31. det. 1924. a. Emk. 208,0 milj. võrra vähem, kui see 31. det. 1923. a. oli, sellest löviosa, s. o. Emk. 170,1 milj. langes hoiusummade arvele, missuguse arve vähenemisega pank oli sunnitud ka aktiv-laenude ja vekslite arveid kokku tõmbama, mida ka 1924. a. jooksul Emk. 146,6 milj. suuruses teostati. Kasu saadi läinud aastal Emk. 37,0 milj. võrra vähem kui 1923. a., mis tingitud kahjustuste võlgade ja väärtpaberite mahakirjutusest (18,3 milj. + 17,2 milj.). Läinud aasta kasudele Emk. 10,9 milj. arv. juure eelmiste aastate kasud Emk. 4,1 milj. - kogusumma Emk. 15,0 milj. tuli 30. apr. s. a. peetud peakoosolekul jaotusele. Eeltoodud puhtakasu jaotusest näeme, et panga aktsionärid 1924. a. eest dividendi ei saa.

Põllumajandusline keskkühisus „Estonia“ on oma läinud tegevusaasta puhtakasuga Emk. 0,3 milj. lõpetanud (tulud - 65,0, kulud - 64,7). Äriseis 31. det. 1924. a. Emk. 215,7 milj.

Järgnevad keskkühisuse kolme viimase aasta äriseisud (milj. Emk.):

Aktiva.	31.XII.24.	31.XII.23.	31.XII.22.
Kassa, jooksvad arved ja välisvaluuta	17,1	7,0	3,3
Osamaksud teistes ettevõtetes	5,8	5,5	0,3
Kaubad ja materjalid	37,1	38,4	24,9
Liikuv varandus	7,8	5,7	2,4
Ehitused	7,6	5,2	—
Debitoriid ja vekslid	107,1	54,1	32,1
Vorstivabrik, piimaäri ja külmetusmaja sadamas *)	20,1	14,5	29,8
Õisu mõis (kooli ja meiereiga)	8,1	7,4	4,0

*) 1922. a. hulgas ka tooresained ja valmissaadused.

Passiiva.			
Kapitalid	16,8	7,1	3,0
Kreditorid ja vekslid	186,5	140,1	84,9
Kasu	0,3	0,7	6,0
Bilanss ühes teiste arvetega			
	215,7	139,2	97,2

Uued aktsiaseltsid ja osühisused.

A/s. „Balti Film Union“. Tegevusala: kinoteatrite asutamine, filmide eksploateerimine, kinoteatri filmide, kinoteatri aparaatide ja köiksugu kinoteatri materjalide ja ainele valmistamine, muretsimine ja müümine Eesfis kui ka väljamaal. Asutajad: Simon Rubinstein, Miron Brodsky ja Max Rubinstein. Põhikapital: Emk. 5 000.000, mis jagatud 5000 akts. à Mk. 1000.— („R. T.“ nr. 124/125.—1925. a.)

Tähtsamad vähempakkumised.

Riigi raudteevalituse varustusosakond (Tallinnas, Tehnika t. 16-a, tuba 18) — kinnisel — 6. augustil kell 10 homm. — 3000 pd. petroleumi.

Riigi raudteevalituse varustusosakond (Tallinnas, Tehnika t. 16-a, tuba 18) — kinnisel — 17. aug s. a. kell 10 homm. — musta katuseplekki umbes 10 n. 2000—2500 pd. ja 11 n. 1000 pd.

Merejõudude st. tehnikaosakond (Tallinnas, V. Patari t. 10) — suusõnalisel — 12. aug. s. a. kell 10 homm. — vask välisakaabelt 95 m/m², — 1100 met.

Riigi raudteevalituse varustusosakond (Tallinnas, Tehnika t. 16-a, tuba 19) — kinnisel — 12. augustil s. a. kell 10 homm. — 320 tonni valamise koksi ja 300 tonni sepaasüsi.

Ärikalender.

4. augustil.

Maksujõetu Hans Laks'i kreditoride peakoosolek kell 7 p. l. Tallinna-Haapsalu rahukogu hoones, vann. adv. nõukogu toas.

12. augustil.

Eesti kinnitus-aktsiaselts „Eesti Lloyd“ erakorraline aktsionäride peakoosolek kell 12 p. Tallinnas, Pikk t. 28.

Isiklikud teated.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Juhan Pritsu p. Noormets ja Katarina-Marie Villemi t. Noormets, sünd. Soonike; Emil Gustavi p. Jürgens ja Anette Mikkli t. Jürgens, sünd. Irak; Tõnis Tõnise p. Oert ja Liiso Jüri t. Oert; Juhan Antoni p. Prul ja Aleksandra Luka t. Prul, sünd. Saharov. (R. T. nr. 124/125.—1925.)

Kaubalaadimised riigi raudteel.

Üksikutele nädalatel on meie era-kokkuvõtte järele riigi laiaroopalise raudteedel kaupu laaditud järgmisel määral (vagunid):

Teravilja ja jahu	18—24. juun.	2—8. juul.	9—15. juul.	16—22. juul.	23—29. juul.
		73	140	28	34
Kartulid	14	10	7	16	2
Elus loomi	67	81	78	38	66
Linu ja takku	12	17	15	24	28
Põletispuid	126	130	151	200	104

Muud metsa-

materjali	480	506	429	493	514	267
Põlevkivi	358	446	465	328	310	324
Turvast.	3	4	13	7	17	20
Tsementi	74	180	238	96	58	65
Lupja	15	14	21	18	33	16
Muud erakaupa	879	1079	1092	1493	869	839
Kokku	2101	2607	2537	2747	2066	1778
Raudtee veod	446	300	442	432	398	203
Kokku laadit.	2547	2907	2979	3179	2464	1981

Tallinna laiaroopalise raudtee kaubajaama (kõikidesse kauba vastuvõtte punktidesse) on samade aegade jooksul sisemaal sisse tulnud (arvesse on võetud ainult vagunisaadetused):

Teravilja ja jahu	14—20. maini.	21—27. maini.	28 maist 3. juun.	4—10. juun.	11—17. juun.	18—24. juun.
		—	1	1	1	3
Kartulid	14	25	21	67	42	12
Põletispuid	124	61	54	77	89	93
Metsamaterj.	474	368	204	381	360	326
Linu ja takku	10	3	6	6	7	6
Põlevkivi	50	85	53	67	81	72
Turvast.	—	2	4	—	4	—
Muud erakaupa	273	225	154	144	169	188
Kokku	999	751	497	654	755	698

Turu ülevaated.

Linaturg.

Väljamaa linaturu ülevaade. (Kaubandusministeeriumil). 1—8. juulil. Linaoperatsioonid tegunesid peaaegselt mannermaal. Inglismaal oli pakumine nõrk ja hinnad kõrged. Linaõõsturid arvavad, et praeguse konjunktuuri juures ei ole kasulik tooresainete sisseostust teha, sest tööstuses valitseb seisak ja linase lõnga hinnad lähevad alla. Kuna produktiooni realiseerimine raske, on linaturul vaikus.

Ghent's (4.VII) on seisukord kindlam, kuid ka siin on nõudmiste vähenemist märgata. Hinnad on tõusnud 25—50 fr. palli kohta. Ostab peaaegselt Saksamaa ja Hollandi. Suuremad linaselõnga operatsioonid on mõõdas ja ka siin on seisukord vaikne. Hindade tõusu peale vaatamata on nõudmine väike.

Linahinnad Dundee's 8.7.25. cif tonni eest:

BKKO I. sort	£ 98	—	£ 100
Rshet	88	—	90
Sõtshevka	78	—	80
Schwaneburg R	102	—	
Livonia R	97	—	
Hoffs-XXR	97	—	
Võru-Petseri R	100	—	102
Puhastatud			
„ Tartu R	95	—	98
„ Pärnu R	90	—	95

Läti.

Lina väljavedu Märtsikuus on Lätiist välja veetud 1.080 tonni linu 2,1 milj. lati väärtuses — seega umb. 35% võrra vähem kui veebruaril jooksul. Linast lõnga veeti välja 150.000 lati eest.

Linu ja lõnga saadeti (tonnid):

	Lina.	Lõng.
Inglismaale	476	3
Saksamaale	341	2
Belgiasse	243	25
Poola	20	7

**Tähtsamate en gros kaupade hinnad, mis läinud nädalal kauba börsel
koteerimise komisjoni poolt koteeriti.**

Jahud: nisu, pehme, kõrgem			Heeringad Norra Sloe	tünn	2500—
Ingl. ja Ameerika sort.	pd.	890—910	Liha, sea, I. sort	pd.	1920—2000
" " sõre	"	915—920	" looma, I. sort	"	800—1120
"J. Puchk ja Pojad" suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga:			Pekk, eksport. I s.	"	—
Patent rukkipüül	50 kg.	1850	Heinad, aasa	vaguniviisi	"
Manna	"	2975	Öliskoogid, linaseemne	"	330
Sõre saiajahu	"	2775	" palmi	"	—
"Eesti parem" saiajahu	50 kg.	2775	" päevalille	"	305—
"Kalev"	50 kg.	2675	" soja	"	—
"Kungla"	50 kg.	2575	Nisukliid	"	220—
"Sampo"	"	2475	Rukkikliid	"	—
"Taara"	"	835	Puuvilla riie, Bjas.	ars	48,25—54
A/S. Rotermanni tehaste jahud:			" Mtkal.	"	34,50—41,25
nisu, pehme	pd.	850—900	Lina, Liivi R.	pd.	2300—
" sõre	"	910—	" Petseri	"	2600—2700
" pehmed, teised sordid	"	—	" Tartu	"	2500—
" I sort	"	—	Lina, Võru	"	—
Rukki jahud	"	370—380	Linaseemned, õli 87½% basis fr. Tall.	"	—
" püül	"	530—550	" külvi 98%	"	—
Nisu, Vene	"	—	Takud, Códilla I.	"	1800
Rukis Eesti	"	—	" II.	"	1700
" Vene,	"	—	Kivisüsi, auru Yorkshire 2k. pest.	"	48—49
" Ameerika	"	350—	" Newcastle	"	47—48
Kaerad, toidu.	"	325—340	" sepa	"	48—49
seemne, Vene	"	—	Koks, valu	"	70—75
Odrad, õlle, (väike)	"	—	" gaasi	"	85—
Erned, rohelisted, Eesti	"	—	Põlevkivi, I. sort	"	10
" Hollandi	"	580	Põlevkivi II. sort	"	7,50
Riis, Burma II.	"	720—	" III.	"	5
Kartulid, eksport fob Tallinn	"	—	Raud sordi	"	265—275
" piirituse	"	—	" kandetalad (T)	"	280—300
Kartulitärklis "Superieur"	"	800—	" vits.	"	410—480
Piim, pudelites	ltr.	17—	raud plekk	"	370—535
Või, melerei, eksport I sort.	pd.	4480—4800	" tsingitud	"	720—760
Või, siseturu	"	—	Teras Inglis	"	—
Margariin, väljamaa	"	1960—2240	" Saksa	"	—
Juust, koh. Schweitsi. Kodumaa	pd.	2800—2900	" nikkel	"	—
Kaseiin	"	700—900	" vedru	"	480—490
Munad, eksport I. s. (sinine tpl.)	"	15—16	" tööriistad	"	1200—1400
" II. s.	"	14—	" talla	"	—
Kakao, Inglis	"	2300—2400	Malm	"	170—200
" Ameerika	"	1600—	Inglitina	"	9000—9500
" Hollandi	"	2600—	Seatina	"	1400—
Kohvi, Rio Santos	"	5400—5800	Vask, plekk punane	"	4000—4300
Kohvi, Kes-Ameerika sordid	"	6200—7600	" valge	"	3700—4200
" Mexiko	"	—	Tsink-plekk	"	1700—1800
Tee, lahtine Pekoe broken, Java	"	—	"	"	—
" Orange Pekoe, Java	"	7200—7600	Masinaõli, Vene, Nobel No. 6	"	630—640
" " Tsellon	"	7800—8200	" Ameerika	"	580—620
" " Moning, Hiina	"	4600—5000	" Ameerika motorõli.	"	750—900
Suhkur peenike valge, Saksamaa	"	—	" Ameerika autoõli	"	975—1200
" Java	"	—	" Ameerika vacuum Oil Co	"	1250
" Poola	"	—	Tsilindriõli, Vene	"	950
" Czechoslovakkia	"	735—745	" Ameerika harilik aur 280 ^o	"	680
Siirup, kartuli, B 42 ^o	"	900—	" ülekuumanud 320 ^o	"	1035
" B 38 ^o	"	—	Põlevkivi õli	"	170—210
" Glucose	"	900—	" pigi	"	200—
Sool, lahtine Saksa	"	51—52	Nafta, Vene	"	255—
" Hispania	"	50—	" Ameerika.	"	320—330
" Vene	"	50—54	Petrooleum, Vene, sisternid ja vaadid	"	260—275
Heeringad Yarmouth. Matties	tünn	3200—3400	" Ameerika	"	260—275
" värsked pük Matfulls	"	3500—3700	Bensiin, Vene	"	625—660
" Shotti, Matties	"	4900—5000	" Ameerika	"	—
" värsked pük Matfulls	"	5200—5300	Piiritus, eksport. (excl. vaat) fob	ltr.	"
			Pesusooda, väljamaa	pd.	220—240
			Seebikivi 72% ^o , Inglis	"	610—625
			Parafiin 102 ^o —110 ^o	"	—
			" 120 ^o —134 ^o	"	—

Tallinna börs kursisedel

Parkimise ekstrakt	pd	—
Väavel, öie 98%o		—
Värvid, nigrosin vees sulav, välj.	"	9200—10000
" tsinkvalge väljamaa	"	1500—1850
" tinavalge	"	1400—1820
" ooker	"	350—430
Väetisained, salpeeter, Norra (k. 6)	"	—
" Tshiili	"	420
" Superfosf. (k. 6 pd.) 18—20%o	"	675—
" Thomasjahuk. 100 kg. 17-18%o	"	590—
" Väavelhapuammoniak.	"	2750
" Lubjalämmastik 18%o	"	1850
" Kaalisool, 30%o, kott 6 pd.	"	670—
" 40%o	"	840—
" Kainiit 12%o lahtine	pd.	—
" Vosvoriit, Eesti 6%o	"	—
Paber, rotatsiooni	"	440
Tsement, Portland, Port-Kunda		
pütt 10 pd. 10 naela	pütt	830
Tsement, Portland, Aseri	"	770
Kriit, toores väljamaa	pd.	130—140
" pestud	"	125—150
Asfalt	"	120
Kivitõrv, Rootsi	"	240—280
Puutõrv, kodumaa	"	380—450
Lubi	"	50
Gips, tükkides	"	25
" jahvatatud, toores	"	35
" krohvimise	"	45—70
Telliskivid, I. sort, tuhat.	"	7000—8000
Silikat D/B/B/	"	—
Puumaterjalid, saetud	"	—
Eesti Strd I, II ja III s. frko Tal.	"	—
" IV s.	"	—
" propsid; 7x7	"	—
" liiprid	"	—
Põletispuud, sega 20%okaski, k. sld.	"	—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa tooresnahast valmistatud pd. I s.	"	5400—5600
Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. I sort	"	6000—6600
Nahk, talla, Ameer. tooresn. valmist. II sort	"	—
Toores nahk väiksed ja suured	"	—
Tuletikud, origin. kast (500 pakki)	"	7300

Prahid :

Lina

Tallinn — Stettin	tonn sh.	18/—
" — Ghent	"	22/—
" — Dundee	"	35/—
" — Belfast	"	—

Takud + %o

Puumaterjalid D/B/B/	Standard	
Tallinn — London	"	—
" — E. C. C. P. (Ingl. idarand)	"	sh. 37/—
" — Antwerpen	"	—
" — Southampton	"	—
" — Manchester	"	—
" — Amsterdam	"	—
" — Dundie	"	sh.

Segakaup

Tallinn — Stettin	tonn sh.	12—20/—
" — London	"	—
" — Stockholm,	"	Rk. 10—20

Või

Tallinn — Stettin	tünn sh.	1/6
-----------------------------	----------	-----

Kartulid

Tallinn — Stockholm	tonn Rk.	—
-------------------------------	----------	---

		27. VII.	29. VII.	31. VII.
1 dollar	O.	372	372	372
	M.	375	375	375
	T.	—	—	—
1 naelsterling	O.	1808	1808	1808
	M.	1823	1823	1823
	T.	—	—	—
100 Saksa rligimarka	O.	8850	8850	8850
	M.	8975	8975	8975
	T.	—	—	—
100 Soome mrk.	O.	937	937	937
	M.	947	947	947
	T.	—	—	—
100 Rootsi kr.	O.	10.000	10.000	10.000
	M.	10.110	10.110	10.115
	T.	—	—	—
100 Daani krooni	O.	8400	8650	8400
	M.	8550	8800	8600
	T.	—	—	—
100 Prantsuse frk.	O.	1750	1750	1750
	M.	1800	1800	1800
	T.	—	—	—
100 Holl. gulden.	O.	14.935	14.935	14.935
	M.	15.160	15.160	15.160
	T.	—	—	—
100 Latti	O.	7150	7150	7150
	M.	7250	7250	7250
	T.	—	—	—
100 Czechosl. kr.	O.	1110	1110	1110
	M.	1135	1135	1135
	T.	—	—	—
1 Eesti kroon	O.	—	—	—
	M.	—	—	—
	T.	100	100	100
100 Itaalia liiri	O.	1390	1365	1370
	M.	1425	1400	1410
	T.	—	—	—
100 Norra krooni	O.	6800	6850	6850
	M.	6950	7000	7000
	T.	—	—	—
100 Belgia franki	O.	1725	1725	1725
	M.	1775	1775	1775
	T.	—	—	—
100 Helveetsiafr.	O.	7200	7200	7200
	M.	7325	7325	7325
	T.	—	—	—
1 Tschervoneis	O.	1875	1875	1900
	M.	1945	1945	1945
	T.	—	—	—
1 Austria shilling	O.	52,50	52,50	52,50
	M.	54,00	54,00	54,00
	T.	—	—	—
1000 Ungari kr.	O.	5,05	5,05	5,05
	M.	5,30	5,30	5,30
	T.	—	—	—